

Standardy Ochrony Małoletnich w Domu Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach

Preambuła

Standardy ochrony dzieci stanowią realizację obowiązku prawnego wynikającego z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560) i zostały opracowane na podstawie wytycznych zamieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel placówki i inne osoby kontaktujące się z dzieckiem pozostającym pod jej opieką, jest działanie dla dobra dziecka, rozumiane jako ochrona jego godności, poszanowanie jego praw i kierowanie się zawsze jego najlepszym interesem. Zawsze należy mieć na uwadze prawo dziecka do wysłuchania w sprawie go dotyczącej, w sposób dostosowany do jego wieku i stopnia rozwoju, oraz budowanie jego poczucia bezpieczeństwa. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. W przypadku podejrzenia lub ujawnienia okoliczności mogących wskazywać, że dziecku zagraża bądź dzieje się krzywda, każda osoba ma obowiązek wysłuchania dziecka adekwatnie do swoich kompetencji i udzielenia wsparcia dziecku w szczególności poprzez zastosowanie procedury opisanej w tym dokumencie.

Każda osoba kontaktująca się z dzieckiem będącym pod opieką placówki jest zobowiązana do działania w oparciu o obowiązujące prawo i przestrzeganie zasad i procedur określonych poniżej.

Celem wprowadzenia standardów ochrony dzieci w Domu Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach jest:

- 1) zapewnienie dzieciom ochrony przed krzywdzeniem i ustalenie procedur udzielania im wsparcia.
- 2) zapewnienie wszystkim pracownikom niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązywanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i ochrony dzieci przed przemocą.
- 3) zapewnienie dzieciom, ich rodzicom/opiekunom oraz personelowi placówki niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w placówce oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia.

Rozdział I.

Objaśnienie terminów

§ 1. Na potrzeby tego dokumentu poniżej wymienionym terminom nadano następujące znaczenie:

- 1) **Placówka** – Dom Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach,
- 2) **Personel placówki** - pracownik placówki bądź inna osoba, której powierzono wykonywanie czynności (w tym między innymi: zleceńbiorky, wolontariusze, stażyści, praktykanci), która z racji pełnionych zadań ma kontakt z dziećmi i wykonuje te zadania na terenie placówki lub na polecenie dyrekcji placówki.
- 3) **Pracownik placówki** - osoba zatrudniona w placówce i spełniająca warunki wyrażone w art. 98 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 4) **Dyrektor placówki** - osoba zatrudniona w placówce i spełniająca warunki wyrażone w art. 97 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 5) **Dziecko** – na potrzeby standardów ochrony dzieci, osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub jest wychowankiem placówki.
- 6) **Opiekun dziecka** - przedstawiciel ustawowy dziecka: rodzic albo opiekun ; opiekun tymczasowy (czyli osoba upoważniona do reprezentowania małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych).
- 7) **Osoba sprawująca opiekę bieżącą nad dzieckiem** - osoba pełniącą nad dzieckiem faktyczną opiekę wychowawczą i podejmującą decyzje w sprawach codziennych dotyczących dziecka, jednak nieuprawniona do prawnej reprezentacji dziecka. Opiekunem sprawującym opiekę bieżącą może być np. wychowawca dziecka, rodzic zastępczy.
- 8) **Zgoda opiekuna** – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna lub opiekuna tymczasowego. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
- 9) **Koordynator bezpieczeństwa w Internecie** - wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik sprawujący nadzór nad zasadami korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedurami ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie, a w przypadku jego braku dyrektor placówki.
- 10) **Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci** - wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik sprawujący nadzór nad monitorowaniem przestrzegania standardów ochrony dzieci oraz wdrażaniem i realizacją standardów ochrony dzieci w placówce. \

11. **Osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci** - wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik, który odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i zgodnie z przyjętymi w placówce zasadami proceduje reagowanie na nie, a w przypadku jego braku dyrektor placówki.
12. **Osoba odpowiedzialna za udzielenie wsparcia dziecku** - wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik, który proceduje i udziela wsparcia małoletniemu, zgodnie z przyjętymi w placówce zasadami, a w przypadku jego braku dyrektor placówki.
13. **Dane osobowe dziecka** - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
14. **Konflikt interesów** - sytuacja, w której działanie personelu, w tym dyrekcji placówki na rzecz najlepiej pojmowanego interesu dziecka może być zagrożone z uwagi na zależność służbową, osobistą i emocjonalną, a także gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że interes osobisty pracownika przeważa nad troską o dobro dziecka.
15. **Krzywdzenie dziecka** - zachowanie, które może stanowić popełnienie czynu zabronionego, w tym czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu; lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie; każde zamierzone lub niezamierzone działanie/zaniechanie jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całość i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa, swobody i dobra osobiste dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

Przemoc fizyczna wobec dziecka - jednorazowe bądź powtarzające się działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest na nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa.

Przemoc psychiczna wobec dziecka - to długotrwała, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:

- niedostępność emocjonalną;
- zaniedbywanie emocjonalne;
- relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu;
- nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem;
- niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka;
- niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną;
- nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja;
- sytuacje w których dziecko jest świadkiem przemocy;

Przemoc seksualna wobec dziecka (wykorzystywanie seksualne dziecka) - jest to angażowanie dziecka poprzez dorosłego lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy

sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

Zaniedbywanie dziecka - chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.

Przemoc rówieśnicza (nękanie rówieśnicze, bullying). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:

- przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie);
- przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż);
- przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie);
- przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów);
- cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę);
- wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc

w relacjach romantycznych między rówieśnikami).

Placówka współpracuje w szczególności z:

- 1) placówkami ochrony zdrowia;
- 2) jednostkami pomocy społecznej;
- 3) poradniami psychologiczno pedagogicznymi;
- 4) organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- 5) placówkami edukacyjnymi;
- 6) Ośrodkiem adopcyjnym;
- 7) społecznością lokalną;
- 8) placówką wsparcia dziennego.

Placówka znajduje się na terenie właściwości:

- 1) Sądu Rejonowego w Oleśnie
- 2) Jednostki Policji w Oleśnie

Placówka współpracuje oraz informuje przebywające w niej dzieci o pomocy:

- 1) Rzecznika Praw Dziecka, w tym prowadzonego przez niego telefonu zaufania 800 121 212
- 2) Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111

Rozdział II.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§2. 1. Personel placówki posiada wiedzę na temat czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia dzieci i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na ich występowanie,

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka w rodzinie, w tym podczas realizowania kontaktów dziecka z rodzicami, personel placówki przekazuje tę informację podmiotom prowadzącym pracę z rodziną lub z dzieckiem. Personel może także podjąć rozmowę z rodzicami/opiekunami sprawującymi bieżącą opiekę nad dzieckiem, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy, a także informując o procedurach prawnych, które mogą zostać wdrożone, jeżeli powstanie podejrzenie krzywdzenia dziecka.

§ 3. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb dziecka

1. Personel placówki rozpoznaje indywidualne potrzeby dziecka oraz specyfikę jego funkcjonowania, w

szczegółności:

- 1) funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności dziecka i specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- 2) warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprywacji;
- 3) sposoby regulacji emocji przez dziecko;
- 4) sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób;
- 5) sposób komunikowania się przez dziecko (język, specyficzne narzędzia oraz ich rodzaj);
- 6) inne czynniki istotne dla dziecka.

2. W przypadku ustalenia możliwości wystąpienia wysokiego ryzyka zachowań trudnych, w tym agresywnych, autoagresywnych, problemowych zachowań seksualnych, dyrektor lub na jego polecenie wyznaczony pracownik placówki:

- 1) ustala czynniki mogące wywołać takie reakcje;
- 2) opracowuje indywidualne procedury interweniowania, we współpracy z opiekunami lub specjalistami, oparte na potrzebach/cechach dziecka, tj. najpierw należy wypracować katalog sposobów niedopuszczających do wystąpienia danego zachowania trudnego, możliwie najmniej awersyjnych, proaktywnych, opartych na budowaniu relacji opartej na szacunku i zaufaniu;
- 3) proponuje nieawersyjne strategie reaktywne (ukierunkowane na obniżenie napięcia emocjonalnego, w tym na ochronę dziecka i innych osób zaangażowanych w zachowanie).

3. Personel placówki wypracowuje zrozumiałą formę komunikacji wzajemnej – w języku/sposobie komunikacji używanym przez dziecko – dostosowaną do możliwości psychofizycznych dziecka i umożliwiającą wyrażenie przez niego swojej woli, w tym akceptacji lub sprzeciwu, co do pewnych czynności/zachowań, o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji.

4. Personel przekazuje dziecku w zrozumiały sposób wiedzę o jego prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy, upewniając się, że przekaz jest dla niego jasny i klarowny.

§ 4. Zasady rekrutacji personelu

1. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji i przy zachowaniu wymogów mających zastosowanie do danego pracownika, a określonymi w:

- 1) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i w innych przepisach prawa regulujących kwestię zatrudnienia osób pracujących z dziećmi, bez względu na to, czy zawarto z nią umowę o pracę, umowę cywilnoprawną czy też umowę wolontariacką;
- 2) art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

3. W trakcie rekrutacji dyrektor placówki powinien również ustalić, czy kandydat ma odpowiednie kwalifikacje i predyspozycje do pracy z dziećmi, a także zapoznać go z obowiązującymi w placówce regulaminami i procedurami.

9. Warunkiem podpisania z kandydatem umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej lub umowy wolontaryjnej,

jest złożenie przez niego oświadczenia o zapoznaniu się ze „standardami ochrony dzieci”, w tym z “Zasadami bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki i dziećmi” zobowiązaniu do ich przestrzegania.

10. Oświadczenie to dyrektor placówki włącza się do akt osobowych kandydata zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, a w przypadku kandydatów zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej lub wolontaryjnej – stanowi ono załącznik do umowy.

11. Podmioty współpracujące z placówką, w tym prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, w przypadku gdy ich działalność obejmuje kontakt z dziećmi przebywającymi w placówce, są zobowiązane do zapoznania się ze skróconą informacją o standardach ochrony dzieci i do ich przestrzegania.

12. Szczegółowe zasady rekrutacji stanowią załącznik nr 1.

§ 5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki a dziećmi oraz zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują każdego członka personelu placówki, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką placówki, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie placówki i/lub za zgodą dyrekcji placówki.

2. Dyrektor placówki odpowiada za to, aby każdy członek personelu, w tym także wolontariusz, stażysta, praktykant oraz inne osoby świadczące usługi płatne i bezpłatne dla placówki lub wspierające placówkę i/lub dzieci, traktował dziecko z szacunkiem i odpowiadał na jego potrzeby oraz znał i stosował zasady bezpiecznych relacji.

3. Przyjęte przez placówkę zasady bezpiecznych relacji odnoszą się do wszystkich dzieci bez względu na ich stan zdrowia i możliwości poznawcze, oraz muszą uwzględniać sytuację dzieci z niepełnosprawnością i specjalnymi potrzebami, w tym korzystanie z alternatywnych metod komunikacji wobec dzieci, które tego potrzebują.

4. Personel w swoich działaniach eliminuje bariery utrudniające dzieciom ze specjalnymi potrzebami samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym bariery informacyjno-komunikacyjne, architektoniczne, cyfrowe.

5. Personel korzysta z metod pracy opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych małoletnich.

6. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie.

7. Niedopuszczalne jest celowe prowokowanie u dziecka wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych.

8. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym.

§ 6. Zasady bezpiecznych relacji

1. W placówce istnieją zasady bezpiecznych relacji, które określają w szczególności:

- 1) komunikację z dziećmi,
- 2) działania z dziećmi,
- 3) przyjmowanie dziecka do placówki,
- 4) kontakt fizyczny z dziećmi,
- 5) kontakty poza godzinami pracy, w tym bezpieczeństwo online,
- 6) postępowanie w przypadku zachowań trudnych lub agresywnych ze strony dziecka.

2. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji stanowi Załącznik nr 2 do niniejszych standardów.

3. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata, w tym po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w placówce podjęto interwencję z powodu krzywdzenia rówieśniczego lub z powodu krzywdzenia ze strony osoby trzeciej.

§7. Relacje między dziećmi

- 1) Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi określają:
- 2) Zasady komunikacji między dziećmi,
- 3) Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (np. Internet, telefon komórkowy, AI),
- 4) Sposoby rozwiązywania konfliktów,
- 5) Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni,
- 6) Równe traktowanie, szacunek dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

§8. Edukacja dzieci

Należy zadbać, by dzieci posiadały wiedzę, o swoich prawach, w tym możliwości rozmowy z osobą odpowiedzialną za ich ochronę lub inną zaufaną osobą z personelu placówki, która podejmie działania, aby udzielić wsparcia, z zachowaniem szacunku do ich prywatności, w sytuacji gdy:

- 1) mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyły zachowania wskazanego w zasadach bezpiecznych relacji jako niedopuszczalne ze strony personelu placówki, innego dziecka, rodzica lub opiekuna dziecka, innej osoby bliskiej lub osób innych niż wymienione osoby, albo
- 2) były świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji jako niedopuszczalne wobec innego dziecka ze strony personelu placówki, innego dziecka, rodzica dziecka, rodzica zastępczego, opiekuna prawnego, innej osoby bliskiej lub innej osoby.

§ 9. Związanie przepisami

Personel placówki zawsze działa w ramach obowiązującego prawa oraz przepisów wewnętrznych placówki.

§ 10. Szkolenia

1. Dyrektor placówki przeprowadza szkolenie na z zakresu zagadnień objętych standardami dla całego personelu placówki.

2. Zakres poszczególnych szkoleń obejmuje w szczególności:
 - a) postanowienia standardów ochrony dzieci;
 - b) podejmowanie interwencji zgodnie z procedurami stanowiącymi Załącznik nr 2;

c) poszerzanie umiejętności w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i czynników ryzyka;

d) udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Placówka inicjuje i prowadzi działania edukacyjne z obszaru ochrony dzieci przed krzywdzeniem skierowane do dzieci, w sposób dostosowany do ich wieku, percepcji i możliwości poznawczych, w szczególności na temat:

- 1) zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi przebywającymi w placówce i pożądanych postaw w kontaktach między nimi,
- 2) sposobów unikania zagrożeń oraz reagowania na nie w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- 3) ochrony dzieci przed krzywdzeniem i praw dziecka, oraz informacji, gdzie mogą szukać pomocy,
- 4) bezpiecznego korzystania z Internetu i platform cyfrowych, w tym mediów społecznościowych,
- 5) prawa do ochrony wizerunku.

4. Szkolenie w zakresie standardów ochrony dzieci przeprowadza się co 2 lata dla całego personelu placówki.

5. Za organizację szkoleń i warsztatów odpowiedzialny jest dyrektor placówki.

§11. Obowiązki osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci

Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci należy:

- 1) dbałość o udostępnienie standardów ochrony dzieci;
- 2) przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony dzieci przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych standardach;
- 3) przegląd standardów ochrony dzieci w porozumieniu i współpracy z kierownictwem, personelem placówki oraz z dziećmi i - jeśli to możliwe - ich rodzicami/opiekunami;
- 4) monitorowanie znajomości i przestrzegania przez personel placówki przyjętych standardów;
- 5) sprawdzanie i ocena skuteczności obowiązujących wytycznych i procedur;
- 6) gromadzenie i reagowanie na sygnały naruszenia standardów, prowadzenie rejestru w tym zakresie;
- 7) proponowanie zmian w standardach mających na celu skuteczną ochronę dzieci przed krzywdzeniem;

§ 12. Obowiązki koordynatora bezpieczeństwa w Internecie

Koordynator bezpieczeństwa w Internecie czuwa nad przestrzeganiem zasad bezpiecznego korzystania z Internetu na terenie placówki przeznaczonych dla dzieci i personelu.

§ 13. Obowiązki osoby odpowiedzialnej za ochronę dziecka

Do osoby odpowiedzialnej za ochronę dziecka należy, adekwatnie do sytuacji:

- 1) przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra dziecka;
- 2) przyjęcie zgłoszenia o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub krzywdzeniu małoletniego; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego, dokumentowanie ich, weryfikacja oraz informowanie dyrekcji o wynikach

poczynionych ustaleń;

- 3) przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu lub niewłaściwym udostępnieniu, rozpowszechnianiu lub wykorzystaniu wizerunku małoletniego lub ujawnione na tym tle problemy;
- 4) zainicjowanie interwencji;
- 5) powiadomienie ośrodka pomocy społecznej o zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 6) zawiadomienie sądu opiekuńczego;
- 7) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;
- 8) prowadzenie ewidencji zdarzeń dla danego dziecka, w której przechowuje się kopie notatek ze zgłoszeń o których mowa w pkt b i c), oraz z interwencji, oraz kopie dokumentów. Oryginały załącza się do akt osobowych małoletniego. Ewidencję zdarzeń, o ile jest prowadzona w formie papierowej, należy przechowywać w odpowiednio zabezpieczonej szafie metalowej, do której dostęp ma osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka / dyrektor placówki.

§ 14. Obowiązki osoby odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia dziecku

Do osoby odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia dziecku należy:

- 1) okazanie dziecku życzliwości, zainteresowanie jego samopoczuciem, wsparcie w powrocie do aktywności;
- 2) opracowanie planu wsparcia dziecka pokrzywdzonego;
- 3) przedstawienie tego planu osobom zaangażowanym w jego realizację, w tym - jeśli to możliwe - rodzicom/opiekunom dziecka oraz osobie odpowiedzialnej za plan pomocy dziecku w placówce.
- 4) monitorowanie i ewaluowanie wsparcia udzielanego dziecku.

Rozdział III.

Zasady i procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§15. Zasady reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

Przyjmuje się następujące zasady reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka:

- 1) uwzględnienie dobra dziecka i wysłuchanie dziecka – tam, gdzie to konieczne lub możliwe stoi w sprzeczności z interesem dziecka - na każdym etapie interwencji;
- 2) zgłaszanie każdego podejrzenia krzywdzenia oraz traktowanie go z należytą powagą, niezależnie od źródła pochodzenia tego podejrzenia;
- 3) sprawne działania oraz działanie w dobrej wierze;
- 4) zachowanie poufności działań, z wyłączeniem osób uprawnionych na podstawie niniejszych standardów oraz przekazywania informacji uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 16. Znajomość czynników ryzyka

1. Pracownicy znają czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci oraz są uważni na ich występowanie.
2. Pracownicy znają obowiązujące prawo i są świadomi obowiązków zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu, powiadomienia sądu opiekuńczego o zagrożeniu dobra dziecka oraz poinformowania o podejrzeniu przemocy domowej lub jakiegokolwiek innej formie przemocy, której

ofiara jest dziecko.

§17. Procedura reagowania na wypadek krzywdzenia

1. W przypadku powzięcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek niezwłocznego sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i uruchamianie interwencji (dalej zwanej osobą odpowiedzialną za ochronę dzieci).
2. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że krzywdzenie nastąpiło ze strony osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci, pracownik ma obowiązek niezwłocznego sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do dyrektora placówki. Dalsza interwencja prowadzona jest przez dyrekcję placówki.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrekcji placówki, wówczas interwencję podejmuje osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci lub osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia. W takim przypadku ta osoba ma obowiązek niezwłocznego sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie odpowiedzialnej za ochronę dzieci. Obowiązkiem osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci jest powiadomienie organu prowadzącego i/lub zlecającego prowadzenie placówki.
4. Na potrzeby niniejszego dokumentu należy wyróżnić procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
 - 1) osoby bliskie (w tym rodziców dziecka)
 - 2) inne dziecko,
 - 3) osoby trzecie, w tym pracownika placówki.
5. Procedury są szczegółowo określone w Załączniku nr 3.

§ 18. Odizolowanie osoby stosującej przemoc

W razie takiej potrzeby pracownik/wychowawca podejmuje wszelkie działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa pokrzywdzonemu dziecku, w tym zapewnia, by osoba podejrzewana o krzywdzenie został odizolowana od dziecka i organizuje adekwatną pomoc. Informację o podjęciu takich działań przekazuje się niezwłocznie do dyrektora placówki / osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci.

§ 19. Dokumentowanie działań

Wszystkie działania podejmowane w ramach procedury są dokumentowane.

§ 20. Działania osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci

1. Osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, gdy jest to niezbędne, nie stwarza zagrożenia dla dziecka ze strony opiekunów oraz gdy jest zgodne z wydanymi w sprawie postanowieniami sądu opiekuńczego, kontaktuje się z opiekunami dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia przez inne osoby.
2. Osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, o ile nie stwarza to zagrożenia dla dobra dziecka, informuje je, w sposób dostosowany do jego wieku, stopnia rozwoju, stanu zdrowia i możliwości poznawczych o podjęciu interwencji oraz wyjaśnia wątpliwości dziecka z tym związane.

§ 21. Działania osoby odpowiedzialnej za udzielenie wsparcia dziecku

1. Osoba odpowiedzialna za udzielenie wsparcia dziecku sporządza opis sytuacji dziecka w kontekście krzywdzenia, na podstawie rozmów z dzieckiem, psychologiem i opiekunami. Na tej podstawie przygotowywany jest plan wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.

2. Plan wsparcia dziecka powinien zawierać wskazania dotyczące:

- 1) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji oraz, jeśli dotyczy, sposobu odizolowania osoby podejrzewanej o krzywdzenie dziecka od skrzywdzonego dziecka;
- 2) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
- 3) zapewnienia dziecku zewnętrznej pomocy specjalistycznej, jeśli istnieje taka potrzeba;
- 4) sposobu i częstotliwości monitorowania skuteczności oferowanego wsparcia.

3. Plan wsparcia powinien być uwzględniony w planie pomocy dziecku. Oba plany powinny zawierać postanowienia ze sobą spójne, za co odpowiada dyrektor placówki.

4. W razie potrzeby osoba odpowiedzialna za wsparcie dziecka, zmienia plan wsparcia, aby dostosować go do aktualnych potrzeb i sytuacji dziecka.

§ 22. Działanie na wypadek przestępstwa

1. W przypadkach zaistnienia przestępstwa lub podejrzeń o popełnieniu przestępstwa (w tym dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego lub psychicznego) dyrektor placówki powołuje grupę interwencyjną.

2. Grupa interwencyjna sporządza plan wsparcia dziecka, spełniający wymogi określone w paragrafie poprzedzającym.

3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia dotyczy działania pracownika placówki, powołanie grupy jest obligatoryjne. W jego skład wchodzi wyłącznie osoby, które nie mają konfliktu interesów.¹

§ 23. Realizacja planu wsparcia dziecka

1. Plan wsparcia dziecka jest realizowany przez personel placówki i monitorowany przez osobę odpowiedzialną za udzielenie dziecku wsparcia.

2. W przypadku, gdy jest to niezbędne, nie stwarza zagrożenia dla dziecka oraz gdy jest zgodne z wydanymi w sprawie postanowieniami sądu opiekuńczego, plan przedstawiany jest przez osobę odpowiedzialną za udzielenie dziecku wsparcia rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

§24. Powiadomienie innych instytucji

Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka powiadamia odpowiednią instytucję: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję, Sąd Opiekuńczy, Prokuraturę.

Rozdział IV.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych

§25. 1. Zasady dostępu do Internetu:

¹Skład grupy interwencyjnej powinien być dostosowany do potrzeb dziecka.

- 1) małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej placówki,
- 2) rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa;
- 3) na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Domu jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.

2. Do zadań koordynatora bezpieczeństwa w internecie należy

1) zabezpieczenie sieci Internetowej Domu przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;

2) sprawdzanie czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.

3. Pracownicy placówki posiadają na wyłączność laptop z indywidualnymi loginem i hasłem. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy

4. Użytkownikom komputerów w placówce (pracownikom i wychowankom) zabrania się:

1) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,

2) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.

5. **Zasady korzystania z telefonów komórkowych (smartfonów, smartwchaty itp) oraz innych urządzeń elektronicznych (tablet, odtwarzacz muzyki, słuchawki, itp.) :**

1) Małoletni ma prawo korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych.

2) Telefony komórkowe wychowanków traktowane są jako prywatna własność i placówka nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież.

3) Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych będących w prywatnym posiadaniu wychowanków ustala dyrektor placówki wraz z wychowawcami i samorządem wychowanków.

4) Na terenie placówki zakazuje się wychowankom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.

5) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

6. **Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Domu**

W przypadku naruszenia przez wychowanków zasad używania telefonów komórkowych na terenie Domu, wychowawca ma prawo zabezpieczyć telefon wychowanka i bezzwłocznie poinformować o tym fakcie dyrektora placówki i rodziców/prawnych opiekunów małoletniego, którzy wspólnie ustalą plan dalszego postępowania.

§ 26 Edukacja dzieci

Warunkiem dopuszczenia dziecka do korzystania z urządzeń placówki jest zapoznanie go z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu.

§ 27. Interwencja po incydencie

1. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu należy podjąć następujące działania:

- 1) każde zgłoszenie/ przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich powinno zostać zarejestrowane, przeanalizowane oraz odpowiednio udokumentowane. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i/lub podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw dziecka, w tym prawa do prywatności.
- 2) dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy.
- 3) po zdarzeniu należy prowadzić monitoring pointerwencyjny sprawdzając sytuację i potrzeby dzieci uczestniczących w incydencie lub nim pokrzywdzonym.

§ 28. Działania wobec uczestników zdarzenia

1. Działania wobec uczestników zdarzenia powinny być dedykowane zarówno osobom pokrzywdzonym, sprawcom oraz świadkom zdarzenia. Niektóre formy dotyczyć mogą pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków osób małoletnich, więc stroną uczestniczącą jest także rodzic/opiekun prawny.

2. Podejmowane przez placówkę działania powinny być zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegać w poniższej kolejności:

- 1) rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.
- 2) powiadomienie opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych przez placówkę działaniach oraz, jeśli dotyczy, przedstawienie planu wsparcia dla dziecka pokrzywdzonego.

3. W zależności od sytuacji powiadomienie policji lub sądu w przypadku podejrzenia popełnienia czynu

zabronionego.

4. Otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia

§ 29. Podejmowanie działań naprawczych

1. W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.

2. Należy poinformować pokrzywdzone dziecko o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych gwarantującym w uzasadnionych przypadkach usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą mogły być wyszukane przy wpisywaniu jakiejkolwiek frazy.

3. W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność dziecka, możliwe jest również skorzystanie ze strony Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse . Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

Rozdział V.

Monitoring stosowania standardów ochrony dzieci

§ 30. Zasady monitorowania

1. Realizacja standardów ochrony dzieci w placówce jest regularnie monitorowana, poddawana ewaluacji oraz, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności, modyfikowana.

2. Dyrektor placówki wyznacza osobę odpowiedzialną za nadzór nad realizacją standardów ochrony dzieci, zwaną osobą odpowiedzialną za monitorowanie standardów ochrony dzieci.

3. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją standardów ochrony dzieci przeprowadza wśród pracowników placówki, nie rzadziej niż raz na dwa lata, anonimową ankietę monitorującą stan jej znajomości i przestrzegania oraz skuteczność obowiązujących procedur. Wzór ankiety dla pracowników stanowi Załącznik nr 4 do standardów.

4. W proces monitoringu są angażowani wychowankowie. Wzór ankiety dla wychowanków stanowi Załącznik nr 5 do standardów.

5. Na podstawie przeprowadzonych ankiet osoba odpowiedzialna za nadzór nad realizacją standardów sporządza raport wraz z rekomendacjami zmian w jej treści, a następnie po przyjęciu ich przez dyrektora placówki, zapoznaje z nimi pracowników oraz przebywające w placówce dzieci, w niezbędnym zakresie i przystępnej dla nich formie.

6. Rekomendacje obejmują również identyfikację potrzeb szkoleniowych pracowników i dzieci w obszarze ochrony dzieci.

Rozdział VI.

Przepisy końcowe

§ 33. Obowiązywanie standardów

Standardy ochrony dzieci wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1. Do standardów ochrony dzieci

Zasady rekrutacji personelu

- 1) Dyrektor placówki przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - a) w przypadku każdego pracownika, studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza – z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
 - b) w przypadku zatrudnienia każdej osoby w placówce i dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza - z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
- 2) Nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń, w przypadku, gdy z pracownikiem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w Domu w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku pracy.
- 3) Pracownicy zatrudnieni na wszystkich stanowiskach pracy, składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne oświadczenie o spełnieniu warunków:
 - a) posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych;
 - b) nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego oraz przestępstwo skarbowe;
- 4) W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi.
- 5) W przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w pkt 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
- 6) W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania

się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

- 7) Oświadczenia, o których mowa w pkt 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- 8) Informacje, o których mowa w pkt 3-7 pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do kontaktu z małoletnimi.

ZAŁĄCZNIK NR 2. Do standardów ochrony dzieci

Zasady bezpiecznych relacji personelu placówki z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują każdego członka personelu placówki, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką placówki, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą placówki i/lub na jej terenie.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

I. Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość, szacunek i dobre intencje. Nie mów dzieciom nieprawdy i nie pozwalaj na to innym.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Pamiętaj o zasobach wychowanków i udzielaniu im wsparcia: odwołuj się do ich mocnych stron, a nie do słabych. W sytuacjach kryzysowych lub konfliktowych daj dziecku przestrzeń do wypowiedzi i spróbuj zobaczyć daną sytuację jego oczami.
4. Zwracaj się do dziecka po imieniu w formie preferowanej przez dziecko. Respektuj jego tożsamość i ekspresję.
5. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
6. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego potrzeby i oczekiwania.
8. Szanuj prawo dziecka do prywatności i poufności. Dzieci mają prawo do swoich małych tajemnic i zaufania personelowi placówki. Pamiętaj i poinformuj dzieci o tym, że mają prawo do poufności ze strony personelu, jeśli dana informacja nie zagraża życiu lub zdrowiu ich albo innych wychowanków i dotrzymanie poufności nie wiąże się ze złamaniem prawa.
9. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
10. Jeśli rozmawiasz z dzieckiem na osobności zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i staraj się być

w zasięgu wzroku innych. Jeśli nie jest to możliwe poinformuj dyrekcję placówki lub osobę upoważnioną przez dyrekcję placówki o tym, że taka rozmowa miała miejsce. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.

11. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (w tym zastraszanie, przymuszanie, groźby, manipulowanie dzieckiem).

12. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub osobie wskazanej jako osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

II. Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, specjalne potrzeby, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd, narodowość.

2. Nie faworyzuj żadnego z dzieci.

3. Nie przenoś swoich problemów osobistych na relacje z dziećmi.

4. Nie strasz, nie oszukuj i nie szantażuj dziecka, nie manipuluj nim w celu nakłonienia do współpracy.

5. Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć dziecka: strachu, lęku i niepewności co do nowej sytuacji.

6. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.

7. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.

8. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie placówki.

9. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami czy uroczystościami, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

10. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

III. Przyjmowanie dziecka do placówki

1. Zanim zaopiekujesz się dzieckiem, przedstaw się mu i powiedz, kim jesteś. Opowiedz o zasadach panujących w placówce oraz o tym, z czego wynikają.
2. Jeśli podejmujesz wobec nowo przyjętego dziecka konkretne czynności, poinformuj je o tym, co robisz, dlaczego to robisz i co się będzie dalej działo.
3. Spytaj, czy dziecko ma jakieś pytania i zachęć do podzielenia się nimi. Zapewnij dziecko, że postarasz się na nie odpowiedzieć.
4. Zapoznaj dziecko z placówką, oprowadź po jej terenie i przedstaw dziecko innym wychowankom.
5. Jeżeli to możliwe uwzględnij życzenia dziecka związane z pobytem w placówce.

IV. Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. dotknięcie czy przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzystoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużyć i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną za ochronę dzieci i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Jeżeli opiekujesz się dziećmi starszymi wymagającymi czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z placówki.
8. Jeśli konieczne jest wspieranie dziecka w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych

z uwagi na poziom jego funkcjonowania (np. niepełnosprawność, stan zdrowia, specjalne potrzeby), stosuj możliwie najmniej ingerencyjną formę wsparcia i jednocześnie zmierzaj do stopniowego uniezależniania go w tym zakresie od pomocy innych osób, o ile jest to możliwe. Udzielając wsparcia dziecku, rób to w taki sposób, by nie skutkowało to dyskomfortem, upokorzeniem czy wyśmiewaniem przez inne osoby. Wspieranie powinno odbywać się w sposób bezpieczny, z zachowaniem prywatności, z możliwością kontroli przez inne osoby z personelu.

9. Niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku. Jeżeli sytuacja konkretnego dziecka lub dzieci, w tym względy bezpieczeństwa, wymagają obecności przedstawiciela personelu w sypialni dzieci w godzinach nocnych, każdorazowo dyrektor placówki musi zostać o takiej sytuacji poinformowany i wyrazić na nią zgodę. Jeżeli to możliwe, w takiej sytuacji wychowawcy towarzyszy inna osoba z personelu.

V. Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów zdefiniowanych w obowiązkach zawodowych członków personelu.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy dyrekcji placówki, która musi wyrazić na taki kontakt zgodę i być poinformowana o jego celu. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory).
2. Właściwą formą komunikacji z rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

VI. Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać wychowanki/wychowanków, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać prywatnych kontaktów z aktualnymi wychowankami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli dla realizacji celów wychowawczych, edukacyjnych i innych zapraszasz wychowanków do udziału w przestrzeni cyfrowej (zamknięta grupa w przestrzeni cyfrowej, czat komunikacyjny i inne) dostęp do tej przestrzeni musi mieć inny członek personelu placówki dla zachowania przejrzystości działań.
3. W trakcie pobytu na terenie placówki funkcjonalność bluetooth w Twoim telefonie powinna być wyłączona.

VII. Postępowanie w przypadku zachowań trudnych lub agresywnych ze strony dziecka

1. W przypadku zachowań trudnych lub agresywnych ze strony dziecka:

1) każdy z personelu może zauważyć lub być poinformowany o wystąpieniu aktów agresji, przemocy;
2) każdy z personelu ma obowiązek zareagować w sytuacji agresji, przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu) tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo krzywdzonemu, krzywdzącemu i świadkom, w tym poprzez ich odizolowanie od siebie.

2. W przypadku zaobserwowania u dziecka przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego, należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z dzieckiem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające.

3. W sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u dziecka indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych.

4. Jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z personelu, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji.

6. Jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - członek personelu podejmuje rozmowę stwarzającą dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia. W trakcie rozmowy z dzieckiem, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje. Po zakończeniu rozmowy sporządza notatkę z opisem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia. O sytuacji informowani są opiekunowie.

7. Do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić małoletniego samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”.

8. Rozmowa z dzieckiem powinna być przeprowadzona na następujących warunkach:

a) bez presji czasu, pospieszania dziecka;

b) dostosowana do potrzeb i możliwości dziecka; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez dziecko; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji małoletniego;

c) osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji przez dziecko (np. stymulowanie/zachowania autostymulujące) oraz mieć wiedzę, czy występują u niego zachowania trudne (np. zachowania agresywne, autoagresywne);

d) podczas rozmowy trzeba pozwolić dziecku na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw. Nie wolno przerywać, krytykować, uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, komentować treści przekazywanych przez dziecko, minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;

e) rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu dziecko jest obejmowane

adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawi dziecka samemu sobie do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi:

- 1) Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy placówki chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
- 2) Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
- 3) Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej.
- 4) Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
- 5) Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- 6) Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
- 7) Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
- 8) W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
- 9) Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- 10) Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
- 11) Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Domu o zaistniałych zagrożeniach.
- 12) Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiejkolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej i wie gdzie i do kogo dorosłego

mogą się zwrócić o pomoc.

- 13) Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w placówce lub poza nią pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

Niedozwolone zachowania małoletnich w placówce

- 1) Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
- a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach:
- (bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie);
 - wymuszenia;
 - napastowanie seksualne;
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - fizyczne zaczepki;
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - rzucanie w kogoś przedmiotami;
- b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.
- obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, bezpośrednie obrażanie, plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie; groźby, obraźliwe SMSy i MMSy, wiadomości na forach internetowych, telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
- c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
- poniżanie, wykluczanie (izolacja/milczenie/manipulowanie), wulgarne gesty, niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby, zastraszanie, szantażowanie.
- 2) Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie placówki.
- 3) Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w placówce. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- 4) Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
- 5) Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
- 6) Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
- 7) Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności placówki. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
- 8) Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
- 9) Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
- 10) Znęcanie się (współdział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
- 11) Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
- 12) Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

13) Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

ZAŁĄCZNIK NR 3 . Do standardów ochrony dzieci - Procedury interwencji

§ 1 Procedury interwencji

Niniejszy załącznik określa procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez:

- 1) osoby bliskie (rodziców/opiekunów prawnych),
- 2) inne dziecko,
- 3) personel, inne osoby trzecie.

§ 2. Rozmowa z dzieckiem

1. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia dziecka zawsze należy stworzyć mu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:

- 1) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się mu wierzy;
- 2) zapewnić dziecko, że dobrze uczyniło podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
- 3) wyjaśnić dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji;
- 4) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
- 5) należy odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winne temu, co się stało.

2. Osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci dokonuje wstępnej kwalifikacji zdarzenia w zależności od tego, kto jest potencjalnym sprawcą krzywdzenia oraz jaki jest jego charakter (przestępstwo, czyn karalny, przemoc domowa, inne zagrożenie dobra dziecka).

3. W zależności od kwalifikacji zdarzenia, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci podejmuje dalsze kroki opisane poniżej.

§3. Adekwatna interwencja

W przypadku podejrzenia krzywdzenia ze strony osób bliskich osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka:

- 1) w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka - powiadamia Policję lub prokuraturę;
- 2) w przypadku podejrzenia występowania przemocy domowej ze strony osoby dorosłej – powiadamia miejscowy Ośrodek Pomocy Społecznej lub Policję w celu wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 3) w przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka – członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) powiadamia miejscowy Ośrodek Pomocy Społecznej lub Policję w celu wszczęcia procedury „Niebieskich Kart” w stosunku do opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka;
- 4) niezwłocznie składa do sądu opiekuńczego odpowiednie pismo procesowe w zakresie władzy rodzicielskiej lub kontaktów z dzieckiem, jeśli ich utrzymywanie poważnie zagraża dobru dziecka lub je narusza i opisuje w piśmie sytuację oraz wykonane do tej pory kroki interwencyjne;
- 5) jeśli rodzina jest objęta nadzorem kuratora, powinien on również zostać poinformowany o sytuacji;
- 6) osoba odpowiedzialna za udzielenie dziecku wsparcia sporządza plan wsparcia dla krzywdzonego

dziecka.

§4. Działanie osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci

W przypadku podejrzenia krzywdzenia przez inne dziecko, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, podejmuje następujące kroki:

- 1) zawiadamia rodziców lub opiekunów dzieci, których dotyczy sytuacja, jeśli sąd nie postanowił inaczej, w tym nie orzekł o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej i/lub o zakazie kontaktów rodziców z dzieckiem/dziećmi;
- 2) jeśli dziecko jest objęte nadzorem kuratora, powinien on również zostać zawiadomiony o sytuacji;
- 3) poza przygotowaniem planu wsparcia dla pokrzywdzonego dziecka – w zależności od okoliczności sporządza się także plan wsparcia dla dziecka podejrzanego o krzywdzenie;
- 4) wyznacza pracownika, który zbiera i weryfikuje informacje o zdarzeniu w taki sposób, aby nie eskalować konfliktu między dziećmi i nie ujawniać tożsamości dziecka, które zgłosiło zdarzenie;
- 5) przeprowadza lub inicjuje przeprowadzenie przez innego pracownika rozmowy z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie;
- 6) w zależności od sytuacji stosuje lub inicjuje środki przewidziane w statucie placówki, wyciąga konsekwencje regulaminowe;
- 7) w zależności od sytuacji – powiadamia Policję lub sąd właściwy do rozpoznania sprawy o demoralizację lub popełnienie czynu karalnego.

§5. Osoba stosująca przemoc – pracownik placówki

1. W przypadku, gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia jest pracownik placówki, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci:

- 1) zawiadamia rodziców lub opiekunów dzieci, których dotyczy sytuacja;
- 2) niezwłocznie informuje przełożonego tej osoby opisując sytuację oraz wykonane do tej pory kroki prawne oraz wnioskuje do przełożonego o podjęcie odpowiednich działań tj. rozmowa dyscyplinująca, upomnienie, nagana, rozwiązanie umowy, odsunięcie od pracy do czasu wyjaśnienia sytuacji;
- 3) niezwłocznie zawiadamia organ nadzorujący placówkę;
- 4) w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka – zawiadamia Policję lub prokuraturę;
- 5) w razie podejrzenia przemocy, określonej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, powiadamia miejscowy Ośrodek Pomocy Społecznej lub Policję w celu wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

2. Pracownik podejrzan o krzywdzenie jest wyłączony od udziału w procedurze interwencyjnej oraz realizacji planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.

§6. Osoba stosująca przemoc – inna osoba dorosła

W przypadku gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia jest inna osoba dorosła, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci podejmuje właściwe działania, tj.: zawiadamia Policję lub prokuraturę o podejrzeniu

popęłnienia przestępstwa lub wykroczenia.

§7. Monitorowanie interwencji

Jeśli przepisy prawa na to zezwalają, osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, monitoruje postęp interwencji przed właściwymi instytucjami oraz uzyskuje informację o sposobie zakończenia postępowania w sprawie.

ZAŁĄCZNIK NR 4. Do standardów ochrony dzieci – Ankieta dla pracowników

Ankieta dla pracowników monitorująca stan znajomości standardów ochrony dzieci i przestrzegania oraz skuteczność obowiązujących procedur.

Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją znajomość standardów</u> ochrony dzieci (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) <u>poziomą znajomość</u> wśród personelu <u>standardów</u> ochrony dzieci? (1 – niski, 10 – wysoki)	
Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją umiejętność rozpoznawania</u> symptomów krzywdzenia dzieci (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) <u>umiejętności innych pracowników</u> rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci? (1 – niskie, 10 – wysokie)	
Oceń (w skali od 1 do 10) <u>swoją znajomość procedur reagowania</u> na symptomy krzywdzenia dzieci (1 – niska, 10 – wysoka)	
Jak oceniasz (w skali od 1 do 10) znajomość wśród personelu <u>procedur reagowania</u> na symptomy krzywdzenia dzieci? (1 – niska, 10 – wysoka)	
Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących standardów ochrony dzieci wśród pracowników? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.	1. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki a dziećmi 2. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 3. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka 4. zasad ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych 5. zasad dostępu dzieci do Internetu
Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących standardów ochrony dzieci wśród wychowanków? Jeśli tak, zaznacz w jakim obszarze.	1. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki a dziećmi 2. zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 3. zasad i procedur reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka 4. zasad ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych 5. zasad dostępu dzieci do Internetu
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie w placówce standardy ochrony dzieci? Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedz opisowo)	
Czy zostały wówczas podjęte przez Ciebie jakieś	

działania? Jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedz opisowo)	
Co w Twojej ocenie szczególnie się sprawdza w standardach ochrony dzieci? Które zasady są trudne do realizacji? Zaproponuj zmiany i szkolenia.	

ZAŁĄCZNIK NR 5. Do standardów ochrony dzieci – Ankieta dla wychowanków

Ankieta dla wychowanków (formę i sposób przeprowadzania ankiety/rozmowy z dzieckiem należy dostosować do wieku, możliwości poznawczych i dojrzałości dziecka)

Określ w skali od 1 do 10 swoje poczucie bezpieczeństwa w placówce (1 – niskie, 10 – wysokie).	
Jak się czujesz w relacjach z pracownikami placówki? (1 – źle, 10 – bardzo dobre). Uzasadnij krótko swoją odpowiedź.	
Określ w skali od 1 do 10 poziom zaufania do pracowników placówki (1 - niski, 10 – wysoki). Uzasadnij krótko swoją odpowiedź.	
Jak oceniasz swoje relacje z innymi dziećmi w placówce? (1 – trudne, 10 – bardzo dobre). Uzasadnij krótko swoją odpowiedź.	
Zaznacz TAK lub NIE przy każdym punkcie, czy w Twojej opinii wystarczająco często poruszacie w placówce z wychowawcami tematy: 1. praw dziecka 2. Bezpiecznych relacji między pracownikami placówki a dziećmi 3. Bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 4. miejsc, w których można uzyskać pomoc 5. co zrobić w trudnej sytuacji 6. bezpieczeństwa w internecie 7. ochrony wizerunku i danych osobowych.	1. TAK /NIE 2. TAK /NIE 3. TAK /NIE 4. TAK /NIE 5. TAK /NIE 6. TAK /NIE 7. TAK /NIE
Czy zdarzyło Ci się być <u>świadkiem przemocy</u> w placówce? Jeśli tak, to jakiej? Napisz, co się wówczas zdarzyło i co zrobiłeś?	
Czy zdarzyło Ci się <u>doświadczyć przemocy</u> w placówce? Jeśli tak, to jakiej?	

Napisz, co się wówczas zdarzyło i co zrobiłeś?	
Czy w placówce w widocznym miejscu są dostępne informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży?	
To jest miejsce dla Ciebie. Napisz, czego brakuje Ci w placówce, co chciałbyś zmienić, ale także co Ci się podoba.	